

Návrhy konkrétních opatření pro implementaci doporučení

Sada konkrétních doporučení pro implementaci doporučení v rámci projektu TITSMP00166.

- Základním problémem je stávající hodnocení a rozdělení Vysokých škol. **Novelizovat zákon o Vysokých školách a rozdělit VŠ na výzkumné a profesně orientované vysoké školy a následně použít jiný systém hodnocení a akreditací.** To je jedna ze základních bariér ve spolupráci s praxí a firmami. Mimo jiné to způsobuje jeden ze základních problémů Vysokého školství v ČR: vysoký podíl neúspěšných absolventů (diametrálně odlišný od EU) bakalářských studií ve srovnání s magisterskými studii a následně nízký podíl profesně orientovaných bakalářských studijních programů a jejich absolventů, kteří se uplatňují na trhu práce.
- **Zavedení (obnovení) Sektorových rad.** Sektorové rady jsou odvětvově zaměřené týmy odborníků, kteří mají v oblasti vývoje kvalifikací mandát zastupovat zaměstnavatele. Sektorové rady jsou nástrojem zaměstnavatelů, mohou ovlivňovat na základě vývoje ve světě práce oblast profesní přípravy a rozvoje lidských zdrojů v České republice. Sektorové rady dnes nejsou podporovány ze stran MŠMT ani jiných resortů. Hlavní hrozba dnešního středního vzdělání je, že chybí jasný koncept všech 250-300 oborů, a tudíž je navštěvováno 70 % všeobecných a jen 30 % odborných škol. Existuje návrh Modelu partnerského řízení dalšího profesního vzdělávání, navrhnutý zaměstnavateli a odbory, kde se mluví o vytvoření společného fondu podpory dalšího profesního vzdělávání a rozvoje pracovního trhu. Legislativní návrh se řeší ve Vládním výboru pro strategické investice (Lidský kapitál). Dále je v této platformě podporováno tzv. duální školství neboli úzká spolupráce firem a SŠ za účelem vykonávání praxe, což je též třeba legislativně ošetřit. Je třeba pouze omezit byrokracii a dotáhnout věci do konce. Legislativní ukotvení Sektorových rad a jejich Národní sítě řeší například nyní otevřená novela Zákona č 179/2006. Celá problematika byla projednávána na Úřadě vlády a závěry zde (za účasti významných hráčů – zaměstnavatelé, profesní sdružení, jednalo by se teda o podporu ze strany firemního sektoru. <https://ipodpora.odborny.info/soubory/uploads/2.5%20dalsi%20profesni%20vzdelavani.pdf>
- **Vytvoření metodiky pro zavedení profesních doktorátů ve spolupráci s MŠMT a Národním Akreditačním úřadem.** Ty jenom podpoří předchozí bod a vytvoří přijatelné

podmínky pro implementaci užší spolupráce s firemním sektorem. Podporuje i Ministerstvo pro výzkum, inovace a vývoj.

- **Vytvoření centrálního registru firem (portálu) zahrnující vysoké školy poptávající duální vzdělávání a firem, které nabízejí, resp. mají zájem o spolupráci v oblasti duálního vzdělávání.** Nutně se nemusí jednat jen o problematiku duálního vzdělávání, ale obecně nabídku firemního sektoru a současně vysokého školství poptávajícího a nabízejícího konkrétní možnosti spolupráce. Primárně jsem to řešil, ale u duálního vzdělávání.
- **Zrychlené odpochty (1 rok) na pořízení majetku (hmotného i nehmotného), který je využíván firmami v souvislosti s praxí studentů.**
- **Zvýšení limitu pro firemní stipendia na studenta na 20 000 Kč (výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů – odečitatelné položky.**
- **Zvýšení odečitatelné položky na 300 – 400 Kč na studenta a hodinu v souvislosti s vyčleněním zaměstnance, prostor, strojů pro firemní praxi.**
- **Zvýšení normativu – koeficientu ekonomické náročnosti (tzv. KEN) u profesně orientovaných programů a programů duálního vzdělávání orientovaných na technické vzdělávání (současná mediánový KEN je u technického vzdělávání 1,65 a je nižší ve srovnávání s přírodními, lékařskými i zemědělskými obory – 2,25). Lze říci, že celý systém KEN je v současné době nastaven nevhodně a nezměnil se 30 let.**

Duální vzdělávání

Duální vzdělávání na terciárním stupni vzdělávání je model vzdělávání, který kombinuje teoretické a praktické vzdělávání. Tento přístup poskytuje studentům možnost získat praktické zkušenosti a dovednosti prostřednictvím pracovních míst v podnicích, zatímco současně absolvují teoretické kurzy na vysoké škole. V duálním vzdělávání na terciárním stupni může být studentům poskytnuta finanční odměna nebo stipendium za jejich práci v průběhu studia, a mohou také mít možnost uzavřít s pracující firmou smlouvu na plný úvazek po absolvování programu. Tento model vzdělávání je často vnímán jako efektivní způsob přípravy studentů na pracovní trh a snižování propasti mezi teoretickým vzděláním a praktickými dovednostmi požadovanými zaměstnavateli, zvláště v technickém vzdělávání.

Doporučení týkající se duálního vzdělávání přinášejí náměty na škálu opatření, která mají posílit propojení mezi vysokými školami a průmyslem formou účinné spolupráce na profesně zaměřeném technickém vysokoškolském vzdělávání. Mezi klíčové body patří podpora tvorby společných studijních programů s podniky a dalšími institucemi, zjednodušení či zpřehlednění procesu akreditace profesních studijních programů (na rozdíl od programů zaměřených akademicky) a náměty pro finanční motivaci podniků a vysokých škol zapojených do profesně orientovaného duálního vzdělávání. Dále se doporučuje podpora sdílení technického vybavení mezi vysokými školami a podniky, rozšíření mezinárodních duálních studijních programů a definice požadavků pro praktickou výuku na vysokých školách. Tyto kroky mají za cíl posílit praktickou přípravu studentů a prohloubit spolupráci mezi vysokými školami a průmyslovým sektorem v oblasti vzdělávání a výzkumu za účelem přípravy kvalifikovaných a vzdělaných pracovníků nezbytných pro konkurenceschopnost automobilového průmyslu.

Očekávaným výsledkem implementace těchto akcí a doporučení bude výrazně intenzivnější propojení mezi vysokými školami a průmyslem. Společné studijní programy s podniky posílí praktickou orientaci vzdělávání a zajistí akvizici dovedností relevantní pro trh práce. Zjednodušení procesu akreditace a zvýhodněné financování profesně orientovaných duálních programů podpoří rychlejší a efektivnější implementaci nových iniciativ v souladu s trendy v sektoru automotive. Sdílení technického vybavení a rozšíření mezinárodních duálních programů posílí konkurenceschopnost absolventů na trhu práce a podpoří jejich mezinárodní mobilitu, dále pak posílí konkurenceschopnost vysokých škol v kontextu evropského vzdělávacího prostoru. Jasně definované požadavky pro praktickou výuku a zapojení odborníků z praxe do výuky zajistí, že studenti získají praktické dovednosti a znalosti odpovídající potřebám pracovního trhu.

Na základě doporučení je nutné provést několik klíčových akcí k posílení duálního vzdělávání:

- **Podpora tvorby společných studijních programů:** Je nezbytné aktivně podporovat vytváření studijních programů ve spolupráci s podniky a dalšími institucemi.
- **Zjednodušení procesu akreditace:** Je třeba zjednodušit a zrychlit proces akreditace profesních studijních programů, aby byla podpora nových inovativních iniciativ co nejefektivnější.

- **Zvýhodněné financování profesně orientovaných programů:** Nutno zvážit a upravit systém financování vysokých škol tak, aby profesně orientované programy byly adekvátně podpořeny.
- **Posílení sdílení technického vybavení:** Je důležité podporovat spolupráci mezi vysokými školami a průmyslovými partnery při sdílení technických zařízení a laboratoří.
- **Rozšíření mezinárodního duálního vzdělávání:** Je třeba aktivně podporovat rozvoj mezinárodních duálních programů a navazovat spolupráci s partnerskými institucemi v zahraničí.
- **Definice požadavků pro praktickou výuku:** Je nutné jasně definovat požadavky pro praktickou výuku na vysokých školách a motivovat začleňování odborníků z praxe do výuky.

Doporučení ovlivní zvláště tyto cílové skupiny:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO): Tato doporučení mají přímý dopad na tvorbu politik a strategií v oblasti vzdělávání a průmyslové spolupráce.
- Ministerstvo financí (MF): Doporučení mohou ovlivnit systém financování vysokých škol a vzdělávacích programů či daňové předpisy zvláště v oblasti uznatelnosti nákladů podniků vynaložených na vzdělávání.
- Vysoké školy (VŠ): Doporučení mohou ovlivnit strukturu studijních programů a zapojení praxe do výuky.
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (NAÚ): Doporučení mohou ovlivnit hodnocení a podporu vědeckého výzkumu.
- Podniky: Doporučení mají za cíl posílit spolupráci mezi vysokými školami a průmyslovým sektorem a zlepšit přípravu studentů na trhu práce.
- Profesní organizace a hospodářské komory: Doporučení mohou ovlivnit podporu a podmínky pro profesní rozvoj a spolupráci
- Střední školy (ZŠ) a střední odborné školy (SŠ): Doporučení mohou mít dopad na propojení středoškolského a vysokoškolského vzdělávání.

Referenční doporučení

• O_5.1.1_D1	• O_5.2.2_D8
• O_5.1.1_D3	• O_5.2.2_D10
• O_5.1.1_D4	• O_5.2.3_D1
• O_5.1.1_D6	• O_5.2.3_D2
• O_5.1.1_D7	• O_5.2.3_D3
• O_5.1.1_D8	• O_5.2.3_D4
• O_5.2.2_D1	• O_5.2.3_D5
• O_5.2.2_D2	• O_5.2.4_D4
• O_5.2.2_D4	• O_5.2.4_D5
• O_5.2.2_D6	• O_5.3.1_D2
• O_5.2.2_D7	

Interdisciplinární technické vzdělávání v souladu s trendy v automotive

Interdisciplinární technické vzdělávání na vysokých školách pro sektor automotive je přístupem ke vzdělávání, který spojuje různé obory technických věd a aplikuje je pro automobilový průmysl. Tento model vzdělávání integruje znalosti z oblastí jako jsou strojírenství, elektrotechnika, mechatronika, informatika, počítačové vědy, materiálové vědy a dalších relevantních disciplín. V rámci tohoto vzdělávacího přístupu studenti získávají široké technické znalosti a dovednosti, které jsou důležité pro vývoj, výrobu, údržbu a inovace v automobilovém průmyslu. To může zahrnovat studium konkrétních technologií, jako jsou autonomní vozidla, elektrická vozidla, bezpečnostní systémy, energetická účinnost, a další, které jsou v souladu s aktuálními aplikačními trendy, přičemž zohledňuje ekonomickou podstatu fungování podniků v mezinárodním konkurenčním prostředí.

Interdisciplinární přístup umožňuje studentům porozumět komplexitě složitých technických výzev z různých perspektiv a připravuje je na řešení reálných problémů pomocí komplexního, holistického a integrativního přístupu. Absolventi takových studijních programů přispívají k inovacím a pokroku v oblasti automobilového průmyslu a jsou tak podhoubím jeho budoucí konkurenceschopnosti. Interdisciplinární studijní programy také obvykle vyžadují interdisciplinární zázemí pomocí budování sdílených laboratoří či specializovaných center na regionální úrovni ve spolupráci všech relevantních dotčených aktérů (VŠ, podniky, samospráva).

Dalšími doporučeními jsou např. programy typu major a minor a podpora interdisciplinárních technickoekonomických studijních programů. Integrace tematických okruhů z oblastí informatiky, elektrotechniky a strojírenství je také klíčová, a to buď v mezioborových studijních programech, zřízení nových mezioborových fakult nebo rozšířením existujících programů. Důležitá je také koncepce a plán implementace technického vzdělávání, zvýhodnění studijních programů kombinujících různé oblasti vzdělávání a zvýšení důrazu na kvalitu IT přípravy studentů. Významným prvkem konkurenceschopnosti na trhu práce v sektoru automotive je také znalost alespoň jednoho světového jazyka.

Pro zlepšení technického vzdělávání je zapotřebí několik klíčových akcí:

- **Integrace a propojení oborů:** Nutností je aktivně podporovat integraci mezioborových programů a propojení různých oblastí vzdělávání, aby reflektovaly aktuální potřeby trhu práce v technickém sektoru.
- **Rozvoj interdisciplinárních programů:** Podpora interdisciplinárních programů, které kombinují technické, ekonomické a sociální aspekty, aby studenti získali komplexní vzdělání odpovídající požadavkům moderního trhu práce.
- **Zlepšení kvality IT přípravy:** Důraz na zlepšení kvality IT vzdělávání a programů, které nejsou primárně zaměřené na IT, aby studenti získali potřebné dovednosti pro digitální éru.
- **Podpora spolupráce s průmyslem a dalšími aktéry:** Posílení spolupráce mezi vysokými školami a průmyslovými partnery prostřednictvím workshopů, veletrhů a dnů otevřených dveří firem, aby studenti získali praktické zkušenosti a dovednosti potřebné pro uplatnění v praxi.

- **Posílení vzdělávací infrastruktury:** Investice do moderního technického vybavení a laboratoří na vysokých školách pro podporu praktického vzdělávání a výzkumu.

Zmíněné cílové skupiny zahrnují široké spektrum aktérů v oblasti vzdělávání a průmyslu:

- Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) – podpora tvorby platform po posílení spolupráce mezi vysokými školami a průmyslovými partnery např. prostřednictvím sektorových rad či eventů (workshopů, veletrhů apod.)
- Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) – podpora budování regionálních center, resp. regionální interdisciplinárních pracovišť umožňujícím vzdělávání pro vícero stupňů škol, podniky a regionální upskilling,
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) – motivace k tvorbě interdisciplinárních studijních programů kombinujících více oblastí vzdělávání formou např. prioritizace vybraných oblastí nebo specifickými výzvami, MŠMT v roli moderátora a translátora společenské poptávky směrem k vysokým školám.
- Vysoké školy (VŠ) – motivace k tvorbě interdisciplinárních studijních programů kombinujících více oblastí vzdělávání formou např. pomocí reakce na specifické výzvy.
- Podniky – motivace k poskytování vstupů do studijních programů a sdílení trendů v aplikační praxi, motivace k participaci odborníků z praxe ve výuce.
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (NAÚ) - zřetelnější a flexibilnější akreditační procesy a postupy pro studijní programy kombinující více oblastí vzdělávání.
- Samospráva – na místní a regionální úrovni při spolupráci škol různého stupně vzdělávání (zvláště středních – kraje) s vysokými školami a s podniky na budování vzájemně propojených a navazujících vzdělávacích cest.

Referenční doporučení

• O_5.1.3_D4	• Hkonc_5.1.1_D1
• O_5.2.1_D2	• Hkonc_5.1.1_D2
• O_5.2.1_D3	• Hkonc_5.1.1_D3
• O_5.3.1_D3	• Hkonc_5.1.1_D4
	• Hkonc_5.2.3_D3

Monitoring a aktualizace potřeb v terciárním vzdělávání v automotive

Doporučení zahrnují zavedení systému pravidelného monitoringu a komunikace mezi stakeholdery v automobilovém průmyslu na národní, regionální, a lokální úrovni s cílem aktualizace a vyzískání potřeb v terciárním vzdělávání na základě aktuálních trendů v automotive.

Doporučení se dále zaměřují na flexibilní začlenění nových trendů do výuky na vysokých školách a v rámci tvorby vzdělávacích programů a kurzů a integraci tematických okruhů ve formě mezioborových studijních programů. V neposlední řadě se doporučení zaměřují na podporu pořádání odborných seminářů a konferencí.

Celkově cílem je agilně adaptovat vzdělávací systém a strategie na aktuální potřeby a trendy v automobilovém průmyslu, jelikož vzdělávací programy na vysokých školách nejsou dostatečně flexibilní a nedokáží efektivně reagovat na nové potřeby průmyslu. Avšak na druhou stranu je potřeba zajistit obecný přehled poskytovaný ve vysokoškolském vzdělávání, který může být podpořen také nejenom technickými trendy, ale i trendy v oblasti potřeb měkkých dovedností, jako jsou řešení problémů, strategické uvažování, atd.

Pro zlepšení aktuálního stavu je nezbytné provést následující akce:

- **Zavedení systému pravidelného monitoringu a komunikace:** Vytvoření strukturovaného systému pro sledování a komunikaci trendů v automobilovém průmyslu mezi stakeholdery na národní, regionální, a lokální úrovni a to propojené na mezinárodní úroveň.
- **Aktualizace strategických dokumentů a vzdělávacích programů:** Průběžná koordinace revize a aktualizace strategických dokumentů a vzdělávacích programů v souladu s novými trendy a potřebami průmyslu s danou periodou revize.
- **Flexibilní začlenění nových trendů do výuky na vysokých školách:** Podpora vytváření a implementace vzdělávacích programů, které reflektují aktuální potřeby a trendy průmyslu, včetně zapojení e-learningu, projektové výuky a simulací.
- **Podpora odborných seminářů a konferencí:** podpora akcí zaměřených na diskusi o nových technologických trendech a inovacích v automobilovém průmyslu.
- **Integrace mezioborových studijních programů:** Podpora spolupráce mezi fakultami vysokých škol, průmyslem, a dalšími aktéry na vytváření nových mezioborových studijních programů.
- **Posílení vzdělávacích kapacit:** Investice do rozšíření vzdělávacích kapacit nejen na úrovni vysokých škol, ale i v podnicích pro řízení lidských zdrojů.
- **Podpora tvorby moderních kurzů:** Poskytnutí grantové podpory a definování požadavků na výuku zaměřené na moderní trendy výuky.

Cílové skupiny, které budou těmito doporučeními ovlivněny, zahrnují:

- Profesní sdružení v oblasti průmyslu a dopravy

- Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO)
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT)
- Ministerstvo dopravy (MMR)
- Regionální vlády a samosprávy (regiony)
- Podniky v automobilovém průmyslu a souvisejících odvětvích
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)
- Vysoké školy (VŠ)
- Politická reprezentace
- Národní agentura pro vzdělávání (NAÚ)

Referenční doporučení

- O_5.2.4_D2
 - Hkonc_5.1.1._D4
 - Hkonc_5.1.1._D5
 - Hkonc_5.1.1._D6
 - Hkonc_5.1.1._D8
 - Hkonc_5.1.2._D2
 - Hkonc_5.2.1._D8

Podmínky pro spolupráci podniků a vysokých škol na technickém vzdělávání pro automotive

Doporučení pro změnu ve vysokoškolském vzdělávání v automobilovém odvětví zahrnují podporu veřejně-privátních partnerství pro vytváření terciárních vzdělávacích programů na míru průmyslu, motivaci pro spolupráci mezi univerzitami a podniky při tvorbě studijních programů a výzkumu, vytváření strategických vzdělávacích kapacit a technologických center, a podporu duálního studia a zapojení odborníků z praxe do výuky na všech úrovních vzdělávání.

Na základě doporučení je potřeba přijmout následující akce:

- **Posílení veřejně-privátních partnerství:** Podpora a rozvoj partnerství mezi univerzitami a průmyslem pro vytváření vzdělávacích programů odpovídajících potřebám trhu práce.
- **Motivace k spolupráci na tvorbě studijních programů:** Vytváření stimulů a právního rámce pro spolupráci mezi vysokými školami a podniky při tvorbě studijních programů a výzkumu.
- **Rozvoj strategických vzdělávacích kapacit:** Investice do vytváření klíčových vzdělávacích programů a technologických center, které propojují univerzity a průmysl.
- **Podpora duálního studia a praxe v podnicích:** Zavedení a podpora duálních forem studia, které kombinují teoretické znalosti s praktickou zkušeností v podnicích, a zajištění zapojení odborníků z praxe do výuky.
- **Zlepšení komunikace a spolupráce mezi sektorem vzdělání a průmyslem:** Posílení komunikačních mechanismů a vytvoření efektivního systému transferu znalostí a technologií mezi univerzitami a podniky.
- **Podpora inovací a výzkumu:** Zavedení podpůrných opatření, jako jsou daňové úlevy pro podniky investující do výzkumu a vzdělávání, a posílení spolupráce mezi ministerstvy a průmyslovými organizacemi.

Doporučení ovlivňují širokou škálu podniků a institucí:

- **Vysoké školy (VŠ):** Doporučení mají přímý dopad na vysokoškolské instituce, které budou muset upravit své programy a aktivity podle nových směrnic.
- **Vláda (MŠMT, MPO, MF, MMR, MD):** Doporučení představují základ pro formulaci politik a strategií v oblasti vysokoškolského vzdělávání a průmyslové spolupráce.
- **Vůdčí podniky v automobilovém sektoru (např. AutoSAP):** Tato doporučení mohou pomoci vůdčím podnikům v automobilovém odvětví rozvíjet strategické partnerství s vysokými školami a podporovat inovace ve svých oborech.
- **Podniky s významnou výzkumně-vývojovou činností:** Pro tyto podniky jsou doporučení klíčová, protože mohou využít spolupráce s vysokými školami k posílení svého výzkumného a inovačního potenciálu.

- **Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO):** Doporučení mohou být základem pro rozvoj politik a programů podporujících spolupráci mezi vysokými školami a průmyslem.
- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT):** Doporučení mohou posloužit jako vodítko pro vytváření podmínek pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů v automobilovém odvětví.
- **Ministerstvo financí (MF):** Doporučení mohou být zohledněna při formulaci daňových úlev a finančních stimulů pro podniky podporující výzkum a vzdělávání.
- **Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR):** Doporučení mohou být zahrnuta do strategií pro regionální rozvoj a podporu inovací v regionech.
- **Ministerstvo obrany (MD):** Doporučení mohou sloužit jako podpora pro inovace a vzdělávání v oblasti obranného průmyslu a technologií.
- **Ústřední orgány státní správy:** Doporučení mohou ovlivnit celostátní politiky a strategie v oblastech vzdělávání, výzkumu a průmyslové spolupráce.
- **Kraje a samospráva:** Doporučení mohou sloužit jako základ pro regionální politiky a programy podporující spolupráci mezi vysokými školami a podniky.
- **Profesní sdružení a organizace:** Doporučení mohou posloužit jako vodítko pro profesní organizace při formulaci programů a iniciativ podporujících vzdělávání a inovace.

Spolupráce na vzdělávání

• O_5.1.1_D1	• Hkonc_5.1.2_D1
• O_5.1.1_D2	• Hkonc_5.2.1_D1
• O_5.1.1_D3	• Hkonc_5.2.1_D2
• O_5.1.1_D4	• Hkonc_5.2.1_D3
• O_5.1.2_D3	• Hkonc_5.2.1_D4
• O_5.1.4_D3	• Hkonc_5.2.1_D5
• O_5.1.4_D4	• Hkonc_5.2.1_D6
• O_5.1.4_D5	• Hkonc_5.2.1_D7
• O_5.2.2_D6	• Hkonc_5.2.2_D3
• O_5.2.2_D7	• Hkonc_5.2.2_D4
• O_5.2.3_D1	• Hkonc_5.2.2_D5
• O_5.3.1_D3	• Hkonc_5.2.2_D6
	• Hkonc_5.2.3_D1
	• Hkonc_5.2.2_D4
	• Hkonc_5.3.1_D3
	• Hkonc_5.3.1_D7
	• Hkonc_5.3.1_D8

Podpora rovnosti příležitostí v technickém VŠ vzdělání

Potřeba zvýšené flexibility, dostupnosti a prostupnosti vzdělání pro různé skupiny studentů je výzvou technického vysokoškolského vzdělávání nejen v České republice. Nadále existují výzvy v oblasti uznávání předchozího vzdělání a přenosu studijních výsledků mezi různými formami a stupni vzdělání. Změna v systému financování vysokých škol a podpora profesně orientovaných studijních programů jsou klíčové pro posílení rovnosti příležitostí a zlepšení dostupnosti kvalitního vzdělání pro všechny zúčastněné.

Doporučení v oblasti rovnosti příležitostí zahrnují několik klíčových opatření. Patří mezi ně podpora inovací ve vzdělávacích programech prostřednictvím dotačních a grantových programů, organizování odborných seminářů a konferencí zaměřených na nové technologické trendy a zavádění daňových úlev pro firmy, které podporují výzkum na univerzitách. Dalšími doporučeními jsou zvýšení prostupnosti vzdělávacího systému pomocí mikrocertifikátů a krátkých studijních programů, nabízení možností pro rozšíření a aktualizaci kvalifikace absolventům a posílení role garantů studijních programů při uznávání získaných kvalifikací. Důraz je kladen také na motivaci vysokých škol k vzájemnému uznávání specializovaných předmětů a vytváření prostředí pro sdílení předmětů napříč vysokými školami. Tyto opatření mají vést k větší flexibilitě ve vzdělávání a zvýšení dostupnosti kvalitního vzdělání pro širokou škálu studentů bez ohledu na rasu, etnický původ, pohlaví, vyznání či socio-ekonomické zázemí. V rámci technického vysokoškolského vzdělání je zvláštní pozornost nutno věnovat problematice systematického posilování studijní úspěšnosti, genderové rovnosti a vzájemné prostupnosti a návaznosti jednotlivých typů škol (zvláště SOU – SŠ – VOŠ – VŠ).

Očekávaným stavem je takové prostředí ve vysokoškolském technickém vzdělávání, které je více přístupné, inkluzivní a odpovídá současným potřebám trhu práce. To povede k zvýšené diverzitě vzdělávacích programů a v nich studujících jedinců, lepší propojenosti teorie s praxí a posílení profesních dovedností absolventů. Tato opatření přispějí k rovnějšímu přístupu k vzdělání a kariérním příležitostem pro všechny studující, což pozitivně ovlivní jejich budoucí uplatnění na trhu práce a konkurenceschopnost sektoru automotive v globalizovaném ekonomickém prostředí.

Pro dosažení vyšší rovnosti příležitostí ve vzdělávání jsou potřebné následující akce:

- **Zavedení dotačních a grantových programů**, které podpoří inovativní přístupy ve vzdělávání a motivují vysoké školy k začleňování nových technologických trendů do svých programů.
- **Organizování odborných seminářů a konferencí**, které se zaměří na diskuzi a šíření informací o nových technologiích a trendech v oboru, a tím podpoří aktualizaci vzdělávacích programů.
- **Zavedení daňových úlev** pro firmy, které podporují výzkum a vývoj na vysokých školách, což podpoří spolupráci mezi akademickým sektorem a průmyslem.
- **Zvýšení prostupnosti vzdělávacího systému** prostřednictvím mikrocertifikátů a krátkých studijních programů, které umožní studentům flexibilněji a efektivněji rozvíjet své dovednosti a znalosti.

- Definici mechanismů prostupu mezi středním učňovským, středním odborným, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláváním, vč. mechanismů umožňující reflektovat dosavadní praxi či snížit možnou studijní neúspěšnost při studiu na VŠ v porovnání s absolventy gymnázií či v porovnání se studijními programy jiného (netechnického) zaměření.
- **Posílení role garantů studijních programů** a vytvoření jasných postupů pro uznávání získaných kvalifikací, což zajistí spravedlivější přístup ke studiu a kariérním příležitostem.
- **Motivace vysokých škol k vzájemnému uznávání specializovaných předmětů** a vytvoření prostředí pro sdílení předmětů napříč vysokými školami, což podpoří spolupráci a výměnu know-how mezi institucemi.
- **Úprava systému financování vysokých škol** tak, aby byly zvýhodněny profesně orientované studijní programy, což zajistí dostatečné finanční zdroje pro rozvoj a udržitelnost těchto programů.
- **Zvýšení prostupnosti mezi jednotlivými stupni a formami vzdělávání**, vč. začlenění a zohlednění odborné praxe a předchozího vzdělávání, vč. mikrocertifikátů a jejich započtení na relevantní kurikulum studijních programů na terciárním stupni vzdělávání.

Tato sada doporučení ovlivňuje široké spektrum zájmových skupin v oblasti vzdělávání a pracovního trhu:

- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) – definice podmínek a pravidel ke zvýšení prostupnosti mezi jednotlivými stupni a formami vzdělávání, motivace vysokých škol ke vzájemnému uznávání specializovaných předmětů či částí studijních programů (např. mikrocertifikátů), úprava systému
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) – definice trendů relevantních v sektoru automotive.
- vysoké školy (VŠ) – definice podmínek pro uznávání předchozího vzdělání a praxe vzhledem ke kurikulu studijních programů,
- Národní akreditační úřad pro vysoké školství (NAÚ) – redefinice/posílení role garantů studijních programů, např. v oblasti uznávání předchozího vzdělání, kvalifikace a praxe,
- Podniky a profesní sdružení – definice trendů relevantních v sektoru automotive.

Referenční doporučení

- Hkonc_5.1.1_D1
- Hkonc_5.1.2_D1
- Hkonc_5.1.2_D2
- Hkonc_5.1.4_D2
- Hkonc_5.1.4_D3
- Hkonc_5.1.4_D4
- Hkonc_5.1.4_D6